

Parochiedag

Op de parochiedag drie weken geleden hebben meer dan veertig parochianen met elkaar uitgewisseld – niet over hoe zij de toekomst van de kerk zien, maar over wat voor hen de kerk is of hoe zij zouden willen dat zij is. Daarmee hebben zij ook woorden gegeven aan wat voor kerk hun voor de toekomst voor ogen staat. De Andreas heeft zo gehoor gegeven aan de oproep van paus Franciscus aan alle parochies in de hele wereld om mee te praten en mee te denken over de toekomst van de kerk. Het heeft geleid tot boeiende gesprekken die door Math Gulpers zijn verwerkt en samengevat in een eindverslag dat u hieronder kunt lezen.

Het is, als je bedenkt dat op de parochiedag zes groepen over het onderwerp hebben gepraat en dat er ook al van te voren groepen parochianen zich hebben gebogen over de vraag, een summier verslag. Niet alles wat gezegd is, staat er in. U weet: het verslag gaat naar het bisdom, de bisdommen verzamelen en verwerken alle verslagen die binnenkomen, en sturen dat vervolgens naar Rome. Daar komen de ideeën van parochies en bisdommen dan op de agenda van de bisschoppelijke synode die de paus in oktober 2023 bijeenroept om over het onderwerp 'kerk in de toekomst' te praten. Met een kort en behapbaar verslag is het bisdom meer geholpen dan met ellenlange samenvattingen. Math Gulpers heeft een verslag geschreven waaruit duidelijk wordt wat mensen in de Andreas denken. Aan ons bisdom de taak en plicht het zorgvuldig tot zich te nemen en het 'mee te nemen' in het rapport dat naar Rome wordt gestuurd. In de hoop dat er op de synode volgend jaar beslissingen worden genomen die de kerk zullen helpen in de 21^e eeuw te blijven wat zij, ondanks alles wat er is fout gegaan in de kerk, hoopt door de eeuwen heen te zijn geweest: een baken van licht en hoop, een bron van moed en vreugde, een schat aan troost en wijsheid.

Het synodale proces

In de Andreasparochie is door niet-gelovigen, anders-gelovigen en gelovigen in maart 2022 stilgestaan bij het synodale proces. Dit gebeurde door groepen die op eigen initiatief zelf samen het gesprek aangingen over het synodale proces, maar ook op een parochiedag waar meer dan 40 mensen onderverdeeld in zes groepen met elkaar in gesprek gingen. In de onderstaande punten geven wij de belangrijkste zaken aan die genoemd werden.

Kerk

1. De kerk moet collegiaal, kleinschalig en inspirerend zijn voor mensen. Zij moet een veilige en respectvolle levendige gemeenschap zijn, die een voorbeeldfunctie heeft voor anderen en mensen uit de hele samenleving verbindt en samenbrengt en niemand uitsluit. Een gemeenschap waar betrokkenheid op en omzien naar elkaar de basis vormen voor aandacht en zorg voor mensen buiten de kerk. De kerk moet daarnaast een veilige plek zijn voor gezamenlijke bezinning op en verdieping van het geloof.

Er moet geluisterd worden naar de leken gelovigen in de kerk. Het kerkelijk wetboek is toe aan herziening.

2. De kerk moet dienen. Zij is een diaconale kerk. Zij heeft aandacht en respect voor wat er leeft in de samenleving en voor de noden van mensen. De kerk en de taal die er gesproken wordt, moeten daarom toegankelijk zijn. De kerk moet mee veranderen met de tijd. Zij zoekt de dialoog en samenwerking met samenleving en andere godsdiensten. Zij is een gastvrije gemeenschap waar ook mensen van buiten welkom zijn. De kerk staat op tegen onrecht.

3. Het evangelie en Jezus zijn de grondslag van de kerk. De kerk kan en moet haar geloof en gelovig handelen op vele manieren vieren. Vieringen en preken moeten verstaanbaar zijn en aansluiten bij de tijd en actualiteit van het moment.

4. Door mensen van buiten de kerk wordt opgemerkt dat de kerk overkomt als een gesloten en besloten gemeenschap waar men moeilijk binnenkomt. Bij veel mensen uit de parochie

wordt de afwezigheid van jeugd als een gemis gevoeld. Kun je daar iets aan doen, en wat? Een echt antwoord daarop is er niet.

Subgroepjes

Voorafgaande aan de parochiedag waren verschillende groepjes mensen bijeengekomen om alvast samen na te denken over wat de kerk voor toekomst heeft. Dat heeft een aantal interessante verslagen opgeleverd. Wij drukken die hier niet integraal af omdat dat te veel zou zijn en er veel verdubbelingen en overlappingsen zijn met andere groepen en het eindverslag van de parochiedag. Toch willen we een impressie geven van de conclusies van de gesprekken. We hebben niet geprobeerd de rode draad daarin vast te houden – die vindt men in het verslag zoals dat naar de bisschop wordt gestuurd – maar laten een aantal uitspraken en formuleringen volgen die te denken geven.

Een kerk (d.w.z. de lokale gemeenschap) is niet zomaar een groep mensen bij elkaar; het moet een vitale gemeenschap zijn, die in zijn huidige manier van omgaan met elkaar hier op deze wereld al een beeld is van het koninkrijk Gods, laat zien hoe een hemel op aarde eruit kan zien. Door te leven en met elkaar om te gaan zoals bijvoorbeeld beschreven staat in Handelingen van de Apostelen 2,42-47 of 4,32-36 raken buitenstaanders 'in vervoering', ze verwonderen zich en vragen zich af: 'Wat gebeurt daar toch? Wat bezielt die christengemeenschap toch?'

De kerk is een biddende gemeenschap van mensen die zich verbonden voelen in het geloof aan God en die leven naar het voorbeeld van Jezus. En dat ook uitdragen en uitstralen naar buiten, de samenleving in. Diaconie gaat daarbij hand in hand met spiritualiteit en geloofsbeleving, vieringen en rituelen. Zorg voor elkaar en betrokkenheid bij mensen, dat is wat we in vieringen telkens weer proberen te vieren.

Lokale kerken moeten zelfsturende en geëmancipeerde gemeenschappen zijn, naar het voorbeeld van de vroege kerk in het Nieuwe Testament. Taken moeten verdeeld worden, bijvoorbeeld over werkgroepen zoals in de Andreas. Alle geledingen van een parochie moeten kunnen meedenken en meepraten, iedereen kan van de anderen leren als het gaat om de kernvragen van een parochie: Wat geloven wij? Hoe geven wij gestalte aan ons geloof? Maken wij dat waar? Daarbij moeten ook kritische stemmen ruimte krijgen. Voor individuele geloofsbeleving moet altijd ruimte zijn; er moet over kunnen worden gepraat zonder dat er over geoordeeld wordt. Ook stemmen van buiten, met name van andere kerken, moeten meedoen. Oecumene is belangrijk voor de kerk.

Kerk-zijn is een werkwoord: samen op weg zijn. Op die weg kan iedereen zijn of haar bijdrage leveren. Staande aan de rand van de samenleving, zich soms terugtrekkend in gebed zoals Jezus deed, dat is de manier waarop de kerk haar missionaire opdracht moet vervullen. De beste missie is: te doen wat Jezus deed.

In een versplinterde samenleving is de kerk een plek waar je spiritualiteit met elkaar kunt delen en samen kunt bidden. Je kunt elkaar helpen jezelf te ontwikkelen en 'naar een hoger plan' te brengen. De kerk is ook een plek waar zorg wordt gedragen voor elkaar en anderen. Zonder dat iemand wordt uitgesloten. De kerk is ook een plek waar vorm gegeven wordt, in rituelen en instituties, aan wat boven het dagelijkse leven uitstijgt en zin geeft aan het leven. Het allerbelangrijkste: je moet je veilig en geborgen kunnen voelen in een kerk, anders is het geen kerk.

Dat betekent dat niet van bovenaf kan worden bepaald wat je moet geloven. Het geloof kun je niet opleggen. De kerk moet niet preken maar luisteren. Je bent welkom in de kerk, met wat je gelooft en niet gelooft. Het gaat niet om moeilijke en abstracte theologie. Het intellectualisme is een probleem in de kerk, en evenzo de bestaande machtsverhoudingen. Daarom: 'Lieve kerk, kijk eens goed naar jezelf. Naar de balk in je eigen oog'. Rituelen en instituties zijn nodig, maar die kunnen en moeten veranderen.